

**Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea noiembrie 2023 - martie 2024**

Comisia de evaluare pentru Secția a II-a Civilă

RAPORT DE EVALUARE

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 14 alin. (8) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, în urma evaluării hotărârilor judecătorești redactate de către candidat:

CANDIDAT: 1017

I. Documentele supuse evaluării:

- 30 de hotărâri judecătorești redactate de către candidat, transmise în condițiile art. 12 alin. (8) din Regulamentul de concurs;
- 10 hotărâri judecătorești redactate de către candidat, conform art. 5 alin. (7) din Regulamentul de concurs;
- răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate de către comisia de evaluare, conform art. 14 alin. (6) din Regulamentul de concurs: nu este cazul;
- sesizări sau observații în legătură cu cele 30 de hotărâri judecătorești mai sus menționate, care se referă la criteriile de evaluare, primite din partea opiniei publice conform art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul.

II. Explicații solicitate candidatului de către comisia de evaluare:

- a) Explicații solicitate candidatului: nu este cazul;
- b) Răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate: nu este cazul;
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate susținerile candidatului: nu este cazul.

III. Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice:

- a) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice, care se referă la criteriile de evaluare: nu este cazul;
- b) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice al căror conținut excede prevederilor art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul;
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate sesizările sau observațiile opiniei publice: nu este cazul.

IV. Criteriile de evaluare și punctajele acordate

a) Capacitatea de analiză și sinteză

Punctaj acordat – 9,00 puncte

Motivare:

Caracteristica esențială a hotărârilor judecătorești redactate de candidat este reprezentată de nivelul analitic ridicat al acestora, apărând evidentă abilitatea și preocuparea sa constantă pentru a surprinde aspectele cu adevărat relevante ale procesului și pentru a le transpune, de o manieră cât mai adecvată, într-o motivare accesibilă chiar și pentru un cititor fără pregătire juridică.

Candidatul are capacitatea de a identifica problematica juridică utilă în planul soluționării cauzelor deduse judecății, redând-o adecvat în corpul considerentelor, aspect care denotă, în afara oricăror ambivalențe, faptul că acesta deține calitățile necesare pentru înfăptuirea unui act de justiție de calitate, fundamentat pe o argumentație juridică corespunzător identificată și prezentată. Această aptitudine este cu atât mai relevantă cu cât, în cvasimajoritatea cauzelor, problematica dedusă judecății este una complexă, care presupune analiza unor multiple chestiuni de drept, candidatul reușind identificarea și dezlegarea acestora prin evidențierea aspectelor esențiale, prezentate îndeajuns de sintetic dar, totodată, de o manieră clară și convingătoare.

Se remarcă, astfel, crearea în timp a unui stil de motivare propriu candidatului, caracterizat prin rigoare și concizie, constând în stabilirea precisă a limitelor investiției instanței în calea de atac, prezentarea problemelor de drept și chiar definirea unor instituții juridice de drept material ori procesual incidente în cauză, expunerea unor considerații teoretice succinte pornind de la textele de lege în discuție, iar, în unele cazuri, chiar prezentarea sintetică a situației de fapt, particularități de natură să faciliteze înțelegerea silogismului juridic și să fundamenteze soluția adoptată, generând premisele pentru acceptarea acesteia din urmă de către cei cărora actul de justiție se adresează.

Ca notă generală, se remarcă preocuparea candidatului pentru acuratețea prezentării în cuprinsul hotărârilor a acelor elemente esențiale atât pentru înțelegerea raportului juridic litigios, cât și pentru identificarea, interpretarea și aplicarea normelor legale incidente în cauză. Sistematizarea conținutului permite înțelegerea pretențiilor deduse judecății, a limitelor investiției, a cererilor formulate, a mijloacelor de apărare invocate și a soluțiilor pronunțate în etapele procesuale anterioare. De asemenea, candidatul dezvoltă raționamente și oferă argumente juridice convingătoare în susținerea propriei soluții adoptate în cadrul instanței de control judiciar, realizând încadrarea adecvată și răspunzând motivelor de apel/recurs, precum și apărărilor invocate, deținând capacitatea de a grupa argumentele, atunci când este cazul, pentru a răspunde printr-un considerent comun, dar care acoperă problematica juridică disputată.

Se remarcă atenția constantă a candidatului pentru analiza structurată a criticilor invocate în calea de atac, sens în care poate fi exemplificată cvasitotalitatea hotărârilor examinate, pentru soluționarea cu prioritate a excepțiilor procesuale (hotărârile nr. 15, 16 și 21 selectate de Comisie), pentru respectarea limitelor casării (hotărârea nr. 10 selectată de Comisie), precum și pentru trasarea direcției de urmat de către instanța de trimitere, în urma anulării/casării hotărârii cenzurate (hotărârea nr. 4 depusă de candidat și hotărârea nr. 28 selectată de Comisie).

Preocuparea de a realiza o prelucrare sintetică a istoricului cauzei, a considerentelor instanței a cărei hotărâre se atacă, a criticilor și apărărilor invocate de părțile litigante este, totuși, mai redusă, recurgându-se la preluări ample (hotărârile nr. 5 și 10 depuse de candidat și hotărârile nr. 4 și 27 selectate de Comisie). În acest context, apare relevantă și împrejurarea neacordării eficienței prevederilor derogatorii ale art. 499 C.proc.civ., referitoare la conținutul hotărârii pronunțate în recurs (hotărârea nr. 7 depusă de candidat și hotărârile nr. 7, 11, 15 și 16 selectate de Comisie).

b) Coerența în exprimare

Punctaj acordat – 9,80 puncte

Motivare:

Nivelul ridicat al calității hotărârilor judecătorești redactate de candidat este asigurat nu numai de rigoarea analitică a acestora, ci și de faptul că, atât prin conținutul lor propriu-zis, cât și prin maniera de prezentare, considerentele care susțin soluția pronunțată se caracterizează printr-o coerență ridicată.

Succesiunea argumentelor invocate în susținerea soluției este, de regulă, bine aleasă, legătura dintre acestea fiind lesne identificabilă, astfel că, privită în integralitatea sa, motivarea constituie un ansamblu unitar, coerent gestionat și structurat. În consecință, impresia creată este una de echilibru și unitate a demonstrației juridice, raționamentele utilizate susținându-se unele pe altele și, finalmente, soluția pronunțată.

Așa cum s-a arătat, formarea unui stil propriu de motivare, caracterizat printr-o concizie ridicată și sistematizare armonioasă a criticilor invocate, a chestiunilor de drept disputate, a argumentelor și contraargumentelor reținute/înlăturate, este de natură a da coerență și valoare juridică considerentelor, facilitând înțelegerea problematicii juridice în ansamblu, precum și a rațiunilor pentru care a fost preferat un anumit punct de vedere, circumscris soluției adoptate, în defavoarea altuia.

Rigurozitatea cu care candidatul își elaborează hotărârile, îndeosebi considerentele proprii instanței de control judiciar, conduce la concluzia că în cuprinsul acestora nu se regăsesc alegeri lipsite de coerență, prezența sporadică a unor greșeli materiale fiind insignifiantă.

c) Argumentația din punctul de vedere al clarității și logicii

Punctaj acordat - 9,50 puncte

Motivare:

Stilul propriu de argumentare al candidatului, pe care comisia l-a evocat în precedent, se remarcă prin claritate, motivele ce susțin soluția fiind prezentate într-o manieră caracterizată prin rigoare și limpezime logică, de natură să configureze personalitatea profesională a acestuia. Candidatul frazează nu doar cu rigoare, ci și cu ușurință, argumentația curgând firesc și alcătuind un ansamblu unitar, înzestrat cu forță persuasivă crescută.

Limbajul întrebuițat este accesibil destinatarilor hotărârii, inclusiv celor fără pregătire juridică, rigoarea ce-i este specifică neconstituind un obstacol în înțelegerea lui. Astfel, candidatul conciliază, cu echilibru și moderație, exigențele caracteristice unui limbaj tehnic cu cele vizând accesibilitatea hotărârii.

Este evidentă preocuparea candidatului de a răspunde detaliat și foarte analitic motivelor pentru care căile de atac au fost exercitate, precum și apărărilor formulate, inclusiv excepțiilor procesuale invocate. Demersul este favorizat de o bună capacitate argumentativă, ca și de fructificarea cunoștințelor de specializate acumulate. Astfel, asistăm la motivări convingătoare, apte să genereze încredere în calitatea actului de justiție înfăptuit, respectiv în legalitatea și temeinicia hotărârilor pronunțate.

După cum s-a arătat însă, prezentarea uneori mai puțin atentă a parcursului procesual al cauzei, concretizată în sintetizarea insuficientă a cererilor de chemare în judecată, întâmpinărilor, considerentelor hotărârilor atacate, motivelor de apel/recurs, afectează, într-o oarecare măsură,

unitatea calitativă a hotărârii în ansamblul său. În schimb, motivarea propriei soluții adoptate răspunde celor mai înalte standarde profesionale de exigență.

d) Încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Punctaj acordat – 9,50 puncte

Motivare:

Hotărârile judecătorești motivate de candidat reflectă grija, manifestată constant, pentru detalii, acesta fiind preocupat să răspundă clar și exhaustiv cererilor și apărărilor părților. Astfel cum comisia a evidențiat deja, candidatul urmărește îndeplinirea unui act de justiție de calitate, întemeiat pe identificarea și analiza aspectelor esențiale ale judecății, precum și pe argumentarea clară și coerentă a hotărârilor.

Argumentația folosită include, după caz, referiri la probele administrate - astfel încât temeiul factual al hotărârii să fie configurat cât mai convingător -, și la dispozițiile legale sau principiile și regulile de drept aplicabile. Când candidatul face referire la acestea din urmă, procedează, în mod obișnuit, la o prezentare și explicitare a lor, astfel încât părțile să poată înțelege în ce constă regula sau principiul de drept care se aplică.

Referirile la dispozițiile legale incidente sunt și ele realizate cu rigoare și atenție, fiind îndeajuns de evidentă intenția de a convinge părțile cu privire la justetea argumentației instanței. În ceea ce privește maniera în care candidatul se raportează la probele administrate, comisia constată că, de regulă, referirile sunt îndeajuns de complete și lămuritoare, fiind indicate, în concret și coroborat, probele în temeiul cărora a fost reținută o anumită situație de fapt (hotărârile nr. 2 și 4 depuse de candidat). În scopul de a spori credibilitatea și forța persuasivă a hotărârii, referirile la probe și prezentarea modalității de interpretare a acestora sunt, de regulă, realizate detaliat, candidatul urmărind astfel să faciliteze înțelegerea cât mai exactă a componentelor de detaliu ale procesului deliberativ.

e) argumentarea coerentă și corectă din punctul de vedere al logicii juridice

Punctaj acordat – 10 puncte

Motivare:

Argumentația care susține soluția expusă în dispozitiv este, în mod obișnuit, bine condusă de către candidat, existând un fir logic al expunerii care permite înțelegerea motivelor de fapt și de drept care au fost avute în vedere de către instanță la pronunțarea hotărârii. Considerentele au suficientă coerență și claritate, fiind cel mai adesea accesibile și persoanelor fără pregătire juridică. Expunerea argumentelor are claritate și datorită faptului că limbajul folosit nu este unul excesiv de tehnic, candidatul reușind să găsească, după cum s-a arătat deja, un echilibru între exigența folosirii unui limbaj juridic specific și aceea de a asigura comprehensibilitatea hotărârii.

Coerența și claritatea din punct de vedere al logicii juridice, ce caracterizează evasitotalitatea raționamentelor realizate de candidat în cuprinsul hotărârilor, sunt de natură să faciliteze înțelegerea silogismelor judiciare, chiar și atunci când problematica procesului este complexă, iar cererile și apărările părților numeroase.

Astfel cum s-a arătat deja, claritatea logicii juridice expuse de candidat este potențată prin stilul propriu de motivare abordat de acesta, caracterizat prin concizie și rigoare, transpus în stabilirea

precisă a limitelor devoluțiunii în calea de atac a apelului, ori încadrarea exactă a criticilor invocate prin memoriul de recurs, în motivele de nelegalitate prevăzute strict de legiuitor, cu înlăturarea celor de netemeinicie; în redarea atentă a dispozițiilor legale/instituțiilor juridice incidente, însoțită de o analiză succintă a acestora din perspectivă teoretică; într-o structurare judicioasă a motivelor și apărărilor invocate, cu evidențierea clară a chestiunii de drept esențiale, de care depinde soluționarea litigiului, și o prioritizare în analiza aspectelor disputate, în funcție de efectele procesuale pe care acestea le pot produce (hotărârile nr. 2, 15, 17, 24, 27 și 28 selectate de către Comisie).

f) Evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Punctaj acordat – 9,00 puncte

Motivare:

Sub rezerva prezentării ample a parcursului procesual al cauzei sau a motivelor de apel/ recurs, ori a întâmpinărilor, în cazul cărora, așa cum s-a arătat în precedent, candidatul uzează, de regulă, de preluări insuficient sintetizate, motivarea propriu-zisă a soluției pronunțate de candidat este deosebit de riguroasă, acesta dovedind o bună capacitate de a discerne aspectele cu adevărat utile în plan juridic și de a înlătura aspectele lipsite de relevanță sau străine de problematica procesului.

Chiar și în ipoteza în care părțile invocă unele aspecte sau chestiuni lipsite de utilitate procesuală, candidatul reușește identificarea acelor care prezintă relevanță reală pentru soluționarea cauzei, concentrându-și argumentația asupra lor.

Comisia reiterează faptul că elementele de conținut ale argumentației întrebuințate de candidat evidențiază calitățile sale profesionale, respectiv împrejurarea că acesta reușește să surprindă aspectele care prezintă însemnătate procesuală, dovedind că înțelege și stăpânește problematica judecății și tehnica motivării.

Nu poate trece neobservat însă, dezechilibrul între prezentarea pe larg a conținutului cererilor, întâmpinărilor, ori al considerentelor hotărârilor atacate, pe de o parte, și caracterul concis, redus la problematica relevantă în cauză, al argumentației care susține propria soluție pronunțată, pe de altă parte.

g) Redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

Punctaj acordat – 10 puncte

Motivare:

O caracteristică a hotărârilor pronunțate de candidat este aceea că dispozitivul acestora este redactat într-o manieră clară, precisă și concisă, facilitând, atunci când împrejurările o impun, punerea în executare a statuărilor instanței, inclusiv sub aspectul cheltuielilor de judecată. Caracterul explicit al dispozitivului se remarcă mai pregnant în cazul unor hotărâri mai complexe, pronunțate în situația evocării fondului cauzei în calea de atac (hotărârile nr. 2, 3, 8 și 9 depuse de candidat și hotărârea nr. 5 selectată de Comisie).

h) Analiza și interpretarea probelor administrate

Punctaj acordat – 10 puncte

Motivare:

Examinarea hotărârilor judecătorești redactate de candidat impune concluzia că, în activitatea de judecată, acesta înțelege însemnătatea analizării și interpretării atente a probelor administrate, ca o condiție a aflării adevărului în cauză și, deci, a pronunțării unor hotărâri legale și temeinice, cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil. Totodată, candidatul înțelege faptul că forța persuasivă a hotărârii judecătorești, credibilitatea și acceptarea acesteia de către societate, fac necesară, inclusiv, menționarea atentă în considerente a probelor pe care instanța le-a avut în vedere la adoptarea sa, precum și, atunci când este cazul, a motivelor pentru care unele probe au fost înlăturate ca nefiind relevante din perspectiva problematicii procesuale.

i) Modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul;

Punctaj acordat – 10 puncte

Motivare:

Candidatul dovedește o bună cunoaștere a jurisprudenței CCR, ÎCCJ, CEDO și CJUE, în considerentele hotărârilor pronunțate și redactate de acesta regăsindu-se, atunci când problematica juridică a cauzelor o impune, referiri la hotărârile relevante, inclusiv la cele pronunțate de către instanța supremă în mecanismele obligatorii de unificare jurisprudențială. Mai mult, aceste trimiteri nu sunt formale, ci vizează conținutul de fond al dezlegărilor statuate, valorificate de o manieră corespunzătoare în soluționarea proceselor și în motivarea deciziilor (hotărârile nr. 1, 5, 6, 7 și 10 depuse de candidat și hotărârile nr. 15, 19 și 27 selectate de Comisie).

j) respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor.

Punctaj acordat – 10 puncte

Motivare:

În perioada supusă atenției, au fost înregistrate unele hotărâri pentru care a fost depășit termenul legal de redactare, însă Comisia notează că depășirile au fost nesemnificative; durata medie de soluționare a cauzelor de către candidat s-a încadrat într-un termen rezonabil, în condițiile în care acesta a îndeplinit și alte activități profesionale, precum și atribuții administrative.

V. Punctaj total: 96,80 puncte

Data: 29 februarie 2024

Comisia de evaluare pentru Secția a II-a civilă

Președinte:

Membru:

Membru:

